

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Constitutiones Variorum Pontificum in præcedentibus Editionibus
desideratas, summoque studio hinc inde conquisitas complectens

Luxemburgi, 1741

5. Nuper tibi, &c. Edicit quomodo decima Angliæ Regi concessa colligi
debeat, & à quibus, & per quas personas: Anno 1290.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74452](#)

ANNO
1288.

contentis, omnia quæ superius sunt expressa, & quod juramenta, & omnia pacta, in praesentis scripti annotatione contenta, renovabit infra triduum postquam fuerit cum Rege Anglorum illustris, quod, si non faceret, sit infamis & perjurus, & nunquam honore Regio potiatur, vel Regio nomine nominetur.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, Id: Martii, Pontificatus nostri Anno primo.

III.
Ex Arch.
Ang. Rimer.
Tom. 2. pag.
365.

Bulla Regi rogatoria, quod, ejus ministerio, Carolus Princeps Salernitanus, plenariae libertati restituatur: anno 1288.

NICOLAUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, carissimo in Christo filio Regi Angliae illustri, salutem & Apostolicam benedictionem.

A Regali memoria non credimus excidisse, quod felicis recordationis, Honorio Patre prædecessori nostro varia pacta & conditiones, dudum tractato ut dicebatur, & inita super liberatione dilecti filii, nobilis viri, Caroli primogeniti, claræ memorie, Caroli Regis Siciliæ, præsentata fuerunt.

Quibus idem Prædecessor recentis plenus & inspectis, & comperto denique quod illa in derogationem grandem Honoris Ecclesia Romanae, ac ejus & ipsius primogeniti, heredumque suorum grave prejudicium multum opprobrium & lamenem multiplicem redundabat, pacta & conditiones prædicta, de fratre suorum Consilio, reprobavit expresse.

Cumque postmodum, per ejusdem Prædecessoris obitum, Apostolica sede vacante, quædam ex premisso pacis, & conditionibus, ac nonnulla alia collegia sanctæ Romanae Ecclesia Cardinalium præsentata & oblata fuissent, prædictum Collegium, deliberatione super ipsis inter se habita diligent, ea ut pote memorata Ecclesia ac primogeniti, & heredum ejus præditorum, honori contraria, nullatenus admittere voluerunt, nosque demum, ad apicem summi Apostolatus, divina dispositione assumpti eadem pacta & conditiones, quæ dicto Collegio præsentata fuerunt super liberatione præfati primogeniti, nostris auribus intimata, non duximus, ex justis causis, quas tibi scripsisse recolimus admittenda.

Veruntamen, quia ipsius Caroli detentio nobis admodum est molesta ejusque afflictio graviter nos perturbat nec mirum, cum ipsum, ut pote ipsius Ecclesiae peculiarem filium, inter privata dilectionis coniuram amplexus ejusque libertatem, quantum cum Deo possumus, ferventer queramus, & liberationem ferventiū affectamus.

Celsitudinem Regiam attente rogamus & hor tamur in Domino Iesu Christo, quatinus, cum pro tractanda liberatione dicti primogeniti vari os sumptus sustinueris, ut intelleximus, & labores à prosecutione hujusmodi negotii non desistas, sed per honestos modos & licitos & etiam honori Ecclesiae congruos, ut effectum consequatur optatum, interponas sollicitè ac efficaciter partes tuas; ita quod, tuo ministerio, idem primogenitus faciente qui potest, restitui valeat plenariae libertati.

Datum Reat. septimo Calendas Junii, Pontificatus nostri Anno primo.

ANNO

1289.

IV.
Ex Arch.
Angl. Rimer.
Tom. 2. pag.
427.

De Translatione Abbatiae de Aberconwey, & de validitate Bullarum à Pontifice nondum benedicō, & consecrato confectarum, ac electi nomen nullatenus exprimentium Anno 1289.

NICOLAUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei dilectis filiis Abbatii & Conventui Monasterii de Aberconwey in Vuallia, Cestriensis Ordinis, Bangarensis Diœcesis, salutem & Apostolicam benedictionem.

Ex parte carissimi in Christo filii nostri Edwardi Regis Angliae illustris, fuit proposatum coram nobis, quod felicis recordationis, Honori Papæ, Prædecessor noster, ante consecrationem, & benedictionem suam, intellecto, quod Monasterium vestrum ob certas causas rationabiles in loco, ubi tunc erat non poterat commode remanere. Præfatus Prædecessor nondum benedictus, & consecratus ad devotam ipsius Regis supplicationis instantiam, transferendi præfatum monasterium de præmisso loco ad locum, in quo nunc situm esse diagnosticatur, per litteras suas bullatas bulla sua, quæ nomen suum nondum exprimebat, vobis concessit liberam facultatem: sicut vos litterarum ipsarum auctoritate, sicut assuritis, de priori loco præfatum monasterium translatis. Licet igitur quoad hujusmodi actum seu gratiam, eadem littera, sic bullate plenam, immo plenissimam in se habeant potestatem, maximè cum fedes Apostolica, ante consecrationem & benedictionem Eleci in summum Pontificem, cum defectiva bulla, Eleci nomen nullatenus exprimente, bullare litteras suas consueverit ab antiquo.

Ut tamen de mentibus rudium error omnis totaliter evellatur, vestris & ipsius Regis devotis supplicationibus inclinati, quod per easdem litteras super hoc factum est ratum & firmum habentes id, prout tenemur auctoritate Apostolica approbamus & præsentis scripti patrocinio communimus; nihilominus declarantes seu decernentes hujusmodi translationem dicti monasterii, eandem vim cunctaque vigorem habere, ac si per litteras dicti Prædecessoris, integrâ bullâ bullatas alias tamen legitimè facta esset.

Nulli ergo &c. Datum Reat. 12. Calendas Septembri Pontificatus nostri Anno secundo.

V.
Ex Ang.
Archiv. Ri-
mer Tom. 2.
pag. 475.

Edicte quomodo decima Angliae Regi concessa colligi debeat, & à quibus, & per quas personas: Anno 1290.

NICOLAUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, carissimo in Christo Filio Eduardo Regi Angliae illustri, salutem & Apostolicam benedictionem.

Nuper tibi, per alias nostras litteras, decimam Ecclesiasticorum Proventuum Regnum Angliae & Scotorie, ac Terrarum Hibernie, & Wallie sub certis formis & modis, duximus concedendam.

Tecum tamen præcipue, non in tenebris sed in luce ambulare volentes nolumus te latere, quod nostræ intentionis existit, ut Collectores, seu superintendentes ejusdem decimæ colligendæ deputandi, à nobis declarationes

obser-

A N N O
1290.

obseruent, quæ à collectoribus seu superintendantibus collectæ decimæ sex annorum, imposta à felicis recordatiouis Gregorio Papa decimo Prædecessore nostro in Concilio Lugdunensi, haſtenuſ ſunt ſervatæ, ſeu ab Apostolica fide, in prædictis Regnis & Terris mandata ſervari prefentibus annotatas, quæ tales ſunt.

De redditibus & proventibus leproſiarum domorum Dei & hospitalium pauperum qui in uſus leproſorum, infirmorum & pauperum converturntur decima non ſolvetur.

Moniales etiam, aliaeque regulares perſonæ, quarum redditus & proventus Ecclesiastici adeo ſunt tenues & exiles, quod de illis luſtantari non poſſunt, ſed pro habenda vita ſua luſtatione neceſſe habent publicè mendicare, & eleemosinas publicè petere diſtam decimam non perſolvant.

Seculare quoque Clerici quorum Ecclesiastici redditus & proventus anniſ ſummam ſex marcarum argenti non excedunt, eandem decimam non preſtabunt.

Si verò una perſona plura habeat beneficia quorum nullum per ſe acceptum diſtam ſummam ſex marcarum annuatim attingat, ſimiliter collecta in anniſ proventibus ſummam memoratam excedat, quoquot, vel quantumcumque modica fuerint, de omnibus & ſingulis decima perſolvetur.

Sed non ſolum ſolvetur de Pitantiis monachorum, ſimiliter de iphis, quæ à Christi fidibus relinquentur Ecclesiis; ut ex eis perpetui emantur redditus.

Item de exeniiis, Prælatiſ & aliis Personis Ecclesiasticis liberaliter factis, decima non ſolvetur.

Declaramus autem quod hi, qui vendunt proventus beneficiorum ſuorum, quæ perſona lem residentiam non requirunt, ſolvent decimam pro ſolo preto quod recipiunt de eisdem; dum tamen circa hoc in fraudem decimæ nihil omnino agant.

Sed Ecclesiastica perſona, quæ in Ecclesia ſua, ſeu beneficio, quod residentiam perſonalem requirit, non reſederit, ſed faciat in eodem per firmarium vel vicarium deſerviri, deputando iphi Vicario, vel firmario certam ſuorum proventuum portionem, non deducat partem Vicarii ſeu firmarii, ſed de universi ipsius Ecclesiæ vel Beneficii proventibus decimam exhibebit.

Declaramus etiam quod de Silvis ſeu nemoribus quæ non conſueverunt vendi, nihil ſolvetur, niſi forte aliquid de illis venditum fuerit durante decima: & tunc extimabitur quantum valere debeat anniſ redditus pars vendita ſecundum affiam quæ conſuevit fieri de nemoribus, in partibus illis, in quibus nemus venditum ſitum fuerit; & de ſola extimatio- ne decima perſolvetur, & niſi de eo quod percipieret de diſta ſilvis, ſeu nemoribus, quæ vendi non conſueverunt, nec forte vendentur durante decima ex venditione paucagii, ſeu herbagii, ſeu alterius conſimiliis proventus eorumdem nemorum, & ſilvarum; & ſi non vendantur hujusmodi paucagia, herbagia & similia non ſolvetur decima de iis; ita tamen quod in fraudem decimæ nihil circa hoc attenterit.

Idemque de paucis, herbagiis & conſimiliis obventionibus ſilvarum cæduarum volu- mus obſervari.

De stagnis & pifcariis, ſi vendantur de preto decimæ ſic ſolvetur, videlicet, quod fieri collatio de numero annorum quibus ante venditionem ultimam, vendita non fuerint ad quantitatem pretii ex ipta ultima venditione

recepti, ut preto diviso in partes, ſecundum annorum numerum, durante decima, ſolvetur decima ipta de tot partibus pretii ex ipta venditione recepti quoſ fuerint anni praediti.

Ut, ſi forte ſunt quinque anni elapsi, ex quo fuerat stagnum venditum, & nunc vendatur pro centum marciſ, ſient de preto quinque partes, & pro tribus annis quibus durabit decima, ſolvetur ipta decima de tribus partibus pretii tantum, videlicet, de ſexaginta marciſ; & ſic multiplicabuntur, & minuerunt partes pretii, prout plures vel pauciores fuerint diſti anni.

De venationibus autem & pifcariis Fluminum & Lacuum, ſi vendantur, & Sylvis cæduis, idem quod de stagnis fieri.

De pifcibus stagnorum vel bestiis garenarum quos pro uſu, vel eſu ſuo capi, & ſic conſumi, vel fine fraude donari contigerit, decima non ſolvetur.

Et, quia nonnulli obtinent à monasteriis & Ecclesiis Prioratus, Grangiæ domos, redditus, penſiones, & censuſ, in ſolvenda de iis decima credimus diſtinguendum, videlicet, anta in beneficium habantur; An ex contraetu? An ex mera gratia? Et an pro mercede laboris vel obſequi.

Et quidem obtinentes talia in beneficium & etiam ex mera gratia, ſive hoc ſit conſeſſum per Sedem Apofolicanam, ſive per ipſorum monasteriorum vel Ecclesiārum perſonas, de illoſ proventibus ſolvent decimam.

Cum autem obtinentur talia ex contractu, puta ad penſionem, vel firma annuam, in qua non eſt facta gratia obtinenti, ſed in hoc interterre contrahentium ſtuduit conditionem ſuam facere meliorem, perceptores penſionis vel firma de ipta penſione, vel firma decimam exhibebunt.

Si autem, quia ante vel post confeſſionem hujusmodi decimæ, ad vitam propriañ emit proventus Prioratus, vel aliorum prædictorum, pro aliqua pecunia quantitate, ita quod in hoc ei ſcienter gratia non eſt facta: Considerabitur quantum extimatione communi valeant anniſ proventus Prioratus Grangiæ, domus, terrarum, ſeu redditum hujusmodi, & ſecundum hoc ab illis quorum eſt horum proprietas, qui inde preium pro futuro tempore receperunt per tres annos decimam exigetur.

Si autem in iis gratia facta ſit obtinentibus, quia ſcienter pro minori preto, quam valeant, ſunt talia vendita vel locata: iphi obtinentes & non monasterium vel Ecclesia, de illo, in quo gratia facta eſt iphis, & de reliquo, illi, quorum eſt proprietas, decimam exhibebunt.

Si autem perfonis aliquibus pro juſta mercede, ſeu remuneracione laboris vel obſequi, præſiti vel præſtandi, talia confeſſa ſunt: ii, quorum eſt illorum proprietas, in decimatio- ne proventum ſuorum etiam horum proveni- tuſ merito numerabunt, & de illis, ſicut de aliis, quos pro certis ſuis utilitatibus expendunt, decimam exhibebunt.

Quod ſi haec per illos, qui ea obtinent, ri- tē in alios ſunt translata, quia res tranſit cum onore ſuo, etiam circa illos quæ prædicti ſuorum ſervabuntur.

Nec deducentur expenſæ, quæ pro mona- chis, qui in talibus Prioratibus Grangiis, ſeu domibus in beneficium, ſeu ex mera gratia confeſſis, ex parte teneri debent fieri dignoſcuntur: expenſæ autem illorum monachorum vel perfonarum, qui teneri debent ex pacto, in prioratibus, grangiis, ſeu domibus, ad juſtam firmam vel penſionem confeſſis, ſive de- terminatae fuerint, ſive non extimabuntur ex-

A N N O
1290.

A N N O
1290.

timatione communi, & talem extimationem Monasterium vel Ecclesia, cuius illorum est proprietas, cum suis Proventibus decimabit.

Prælati de procreationibus, quas in victralibus percipiunt, decimam non persolvant; Sed qui eas præstant hujusmodi victralia, in extimatione suorum proventuum, & redditum numerabunt & solvent decimam de eisdem.

De illis autem procreationibus, quas Prælati in pecunia numerata rite percipiunt ab antiquo, & quas percipiant etiam non visitarent, decimam præstare tenentur.

Prælatus autem, qui procreationem, quam sine visitatione potuit de jure percipere in pecunia numerata, remittit alicui Ecclesiæ, quia remittit quod sibi debetur, & de quo solviflet decimam si receperisset illud, tenetur ex tali procreatione decimam exhibere.

Si vero procreationem quam tantum in victralibus licet percipi, fortasse remittat persona Ecclesiastica, cui remissio facta est hujusmodi, victralia cum aliis suis proventibus, cum solveret decimam, extimabit, cum etiam, si non solvet remissa, hoc facere teneretur.

In solvendo decimam supra dictam solvæ expensæ necessariæ, quæ sunt in re ex qua fructus percipiuntur, arando, & colendo, ac colligendo fructus, sine quibus non possunt ipsi fructus percipi, deducentur.

Expensæ autem, quæ sunt in Castrorum Custodibus, cum sint extra rem, vel etiam in ædificiis construendis vel conservandis, nullatenus deducentur.

Sic nec illæ, quæ pro villis tiuidis fierent in guerris, seu etiam calvacatis.

De iis quoque, quæ consistunt in jurisdictione, mero Imperio, Regalibus, atque similibus, solveret decima: deducit moderatis salariis, quæ ante concessionem decimæ, confuerunt persolvi Judicibus Officialibus consimilibus personis, sine quibus jurisdictione, & cætera similia nequeunt exerciri, ita tamen quod in fraudem decimæ nihil circa hoc aliquatenus attenterit.

Sed expensæ Officialium, Judicium, & consimilium personarum, factæ in vestribus five victralibus, minime deducentur, sicut nec aliae expensæ similes, factæ circa aliam familiam Prælatorum.

Ratione autem aris alieni, quo persona, solvens decimam, obligata confilit, nihil de decima minuetur, etiam si certæ res Ecclesiastice, propter hoc, à quocumque fuerint specialiter obligatae.

Item de furnis & molendinis decima præstabitur.

Solveret autem decima de oblationibus, si ve fiant pro benedictione nubentium five pro exequiis mortuorum.

Nec non de proventibus sigillorum Prælatorum, & de emendis quæ ab excommunicatis recipiuntur.

De legatis quodque, sibi & aliis personis Ecclesiasticis, non personarum sed Ecclesiarum vel Officiorum ratione, relatis, decima persolvetur.

Pro decima supradicta non exigetur pecunia, nisi illa quæ communiter curret de mandato Domini terræ, cuius est moneta in locis, in quibus consistunt fructus & redditus, unde decima persolvetur, nec aliqui pecuniam cambiare cogentur eandem.

Si ex probabilibus seu verisimilibus præsumptionibus apparuerit aliquem, pensatis ejus proventibus, minus debito notabiliter de decima persolvisse, ita quod super hoc merito suspectus debeat reputari ex officio nostro per viros idoneos, deputandos à nobis, faciemus inqui-

ri ab illis, qui super hoc scire valent, veritatem, videlicet de Consilio Diocefani Episcopi, vel aliquo deputando ab ipso, si fit ejus subditus, & non aliter, si Episcopus ipse, vel deputatus ab eo commode possit haberi, & nunc demum & non prius ille, cuius proventus fuerint taliter extimati, pro eo quod minus solveret, etiam nominatim excommunicabitur, si ejus contumacia exegerit, & visum fuerit expedire.

Epi/copi autem & Abbates cæteraque personæ Ecclesiastice honorabiles non suspecta, propria conscientia relinquentur, ita quod sufficiat quoad tales excommunicationis sententia, quæ in nullo modo solventes, vel scienter minus solventes, & adhibentes fraudem, vel malitiam circa ipsius decimæ solutionem, generanter proferetur.

Super his autem fiet compulsio, per Censuram Ecclesiasticam, prout nobis, & illis, quibus hoc duxerimus committendum, visum fuerit expedire.

Proferetur autem, si expediens visum fuerit excommunicatione generaliter, vel specialiter in eos, qui contra solutionem decimæ, vel suorum extimationem proventuum, cum fuerit facienda, fraudem, vel malitiam scienter duxerit adhibendam.

Nullus autem non solvenient compelletur per seculares violentiam potestatis, nisi ipsius, non solventis contumacia vel rebellio talis aut tantæ fuerit, quod merito contra ipsum, sicut fieret in aliis casibus, seu negotiis propter Ecclesiastice censuræ contemptum invocaridebeat auxilium brachii secularis.

Fiet autem solutio decimæ, non in ipsis rebus, qua percipiuntur de proventibus, sed in pecunia numerata.

Solveret autem decima illis personis, quas ad hoc contigerit deputari.

Rector Parochialis Ecclesiæ qui, urgente necessitate curæ Ecclesiæ sua, puta quia ipse, residendo personaliter in eadem, per se non sufficit ipsi curæ, propter multitudinem parochianorum, vel defusionem Parochiæ sua, sed neccesse habet unum, vel duos, seu plures capellanos conducere, & eis, præter viatum salarium constitueret: Salarium hujusmodi poterit in decimæ solutione deducere; sed ratione vietus Capellanorum ipsorum aliquid non deducet.

Quod, si in diversis Civitatibus seu Dioecesis diversa beneficia obtineat, qui de unoquoque beneficio in Civitate vel Dioecesi, in qua illud fuerit decima persolvetur.

De redditibus autem Ecclesiasticis deputatis ad fabricam Ecclesiarum, decima solveretur.

De eleemosinis vero seu oblationibus, datis ad opus fabricæ, maximè de his oblationibus quæ in Civitatibus, & aliquibus Castris & locis prædictorum Regnum & Terrarum in certis festivitatibus, in candelis, & cærevis, & aliis, confuerunt dari, & offerri, ad opus fabricæ deputatis, decima non solveretur.

Similiter nec de illis oblationibus, quæ colliguntur interdum per laicos, qui collectores confortiales dicuntur, & interdum per Clericos, & quæ ad opus Consortii offeruntur, ut inde luminaria in Ecclesia, cruces & calices sicut & reparantur, & etiam ut ex illis pauperibus subveniatur, & sepeliantur corpora pauperum defunctorum.

Prælati autem & Clerici exules, cujuscumque conditionis aut dignitatis existant, de suis proventibus Ecclesiasticis decimam exhibebunt.

Illæ quoque personæ quæ sunt pro fossatis, & alias etiam pro terris beneficandis, ut ubiores fructus producant: & illæ quæ sunt in conservandis, & reparandis ædificiis molendi-

A N N O
1290.

ANNO
1290.

norum, domorum, seu apothecarum, & similium, ex quibus fructus & pensiones percipiuntur, & nisi reparentur, fructus ex eis percipi non valerent, de decima hujusmodi nomine deducentur, nec etiam illæ qua sunt pro custodia castrorum quamvis fiant in hoc majores solito.

Insuper de oblationibus minutissimis, quas percipiunt Ecclesiasticae personæ ratione Ecclesiastarum suarum, pro sepulturis & dandis pœnitentiis, decima persolvetur.

Et quia non occurrit nobis quin cotidianæ distributiones provenient Ecclesiastici sint censendæ, nos cum felicis recordationis, Clemente Pape Prædecessore nostro, qui de illis decimam, per eum simili subficio deputarum, debere solvi declaravit & voluit, sentientes, de distributionibus, que dantur in horis Canonicas, præsentibus debere solvi decimam declaramus.

Illi quoque qui deputati fuerint ad collectionem decimæ, cum eis, qui debent solvere decimam, de aliqua certa summa solvenda pro decima nequeunt convenire.

De fructibus arborum & hortorum qui vendentur, solvetur decima: de his autem, quæ consumuntur usu, vel eis decima non solvetur.

Similiter & de fructibus gregum seu animalium, si sunt Ecclesiastarum, persolvetur decima, deductis expensis necessariis quæ sunt pro custodia, si vero sunt personarum, decima non solvetur.

Insuper te scire volumus quod nostræ intentionis existit, quod à præstatione hujusmodi decimæ, ut præmittitur, per nos tibi concessæ omnes Hospitalis sancti Johannis & militia Templi Jerosolimitanorum, ac sanctæ Mariae Theotonicorum ordinum Domus in prædictis terris constituta, penitus excludantur: cum ipsorum ordinum fratres ad defensionem & custodium dictæ Terræ sanctæ sint specialiter instituti, pro quibus dicti fratres non solum bona ordinum eorumdem abundantanter expendunt, verum etiam personas proprias periculis exponere non formidant.

Salvo nihilominus, in prædictis & ea contingentibus, sedis arbitrio memorata, super dubiis, quæ possent circa talia exoriri.

Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem secundo Idus Maij, Pontificatus nostri Anno tertio.

possent pericula suboriri, nostræ intentionis existit, ut in collectione ipsa per depurandas ab Apostolica sede personas, taliter auctore Domino procedatur, quod & hujusmodi scandala five pericula valeant evitari, & indemnitati tuae condigno favore, quantum ad perceptiōnem prælibatae decimæ provide consulatur.

Datum apud sanctam Mariam Majorem quartæ Idus Januarii, Pontificatus nostri Anno secundo.

ANNO
1291.

VII.
Ex Archiv.
Angl. Rimer
Tom. 2. pag.
536.

Bulla pro Fôro Ecclesiastico contra Diplomata Regis Anglie: Anno 1291.

NICOLAUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, carissimo in Christo Filio Edwardo Regi Anglie illustri, salutem & Apostolicam benedictionem.

Dudum ad nostram perlatu notitiam quod frequenter, cum in Regno tuo super negotiis ad Ecclesiasticum forum spectantibus, Apostolicas litteras emanare contingit, sicut in cæteris Christianorum Regnis usu cotidiano emanant, & consueverint, tam in tuo, quam in eisdem Regnis retroactis temporibus emanare, illas non licet impune præsentare Judicibus.

Et si forsitan præsententur, currit quancius, breve regium, ac earum usum, sub pena comminatione, quam executio prompta sub sequitur, si fiat contrarium, interdicit.

Et quod sèpe, ipsis litteris capiuntur etiam si Ecclesiasticae sint persona, quodque propter leves offensas hujusmodi absque delictu dignitatis & status, pro Regali & Ministeriorum Regalium libito, Regio carcere mancipantur.

Nec permittuntur persona Ecclesiasticae extra ipsius Regni limites auctoritate Apostolica evocari.

Et quod etiam Regia curia se, de nonnullis causis, quæ ad forum Ecclesiasticum indubitanter pertinere noscuntur, quarunque cognitio nequaquam cadit in laicum, sacris contemptis Canonibus intromitit.

Quodque alias in eodem Regno libertas Ecclesiastica non servatur nec ipsam servati ministri Regii patiuntur.

Nos celsitudini Regiae per bona memoria B. Grossetan. Episcopum tunc viventem, nostras affectuas litteras, mentem super hoc nostram exprimentes, apertis duximus dirigendas personam Regiam, per eas rogantes & obsecrantes per viscera misericordia Dei nostri, tibi nihilominus in remissionem peccaminum injungendo, ut si conservarent in his facta relatis, ea sic celeriter & omnino corrigerem ac emendare curares, ut exinde divinae retributioonis præmium consequi merereris; prout in eisdem litteris plenus diffusius & seriosius continetur. Alioquin te scire volumus quod circumspetio dictæ sedis non posset talia sub dissimulatione transire, quin contra eos qui forent culpabiles in præmissis, justitia suadente, procederet prout ei expediens videretur.

Sed, licet tibi prædictas litteras præfatus Episcopus præsentari earumque contenta didiceris, responsionem tamen Regiam super illis, nec per eum, neque per litteras, aut nuncium Regium nobis postmodum direxisti: quod si diligenter attenditur causam admirationis includit cum tanti & tam ardui negotii qualitatem tam intime sedem contingentis eandem, dignæ sequi responsionis oraculum debuisset.

Cum itaque negotium ipsum cordi specialiter

VI.

Ex Arch.
Anglæ Ri-
mer Tom. 2.
pag. 459.

Quod decima debeat colligi secundum verum valorem, & per personas à sede Apostolica deputatas: anno 1290.

NICOLAUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, carissimo in Christo Filio Edwardo, Regi Angliae illustri, salutem & Apostolicam benedictionem.

Grentes cordi negotium Terræ sanctæ, celsitudini tuae decimam Ecclesiasticorum reddituum & proveniuntum in Anglia & Scotiæ Regnis, ac Hibernia & Vallia, in ipsius Terræ sanctæ subfidiū, sub certa forma, per certi temporis spatium, duximus concedendam, prout in Apostolicis litteris super hoc concessis, pleniū & seriosius continetur.

Quia tamen in Regnis, ac Hibernia & Vallia supra dictis diversæ, ut dicitur, sunt extimationes reddituum & proveniuntum prædictorum: statuimus ut juxta verum ipsarum valorem, tibi prædicta decima persolvatur.

Sed cum in collectione ipsius si congruo modo non fieret, multotum scandalum & animarum